

Møteinnkalling

Utvalg: Formannskapet - Ørland kommune
Møtested: Balsnes, Ørland Kultursenter
Møtedato: 28.08.2018
Tid: 09:00

Forfall meldes til postmottak@orland.kommune.no eller på telefon 72 51 40 00, for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Tom Myrvold	Ordfører	OK-H
Finn Olav Odde	Varaordfører	OK-SP
Therese Eidsaune	Medlem	OK-H
Marit Sletten	Medlem	OK-H
Roy Høen	Medlem	OK-SP
Bjørnar Dahlberg	Medlem	OK-FRP
Knut Morten Ring	Medlem	OK-AP

Vel møtt!

Tom Myrvold
Ordfører

Saksnr	Innhold	Lukket
PS 18/32	Saldering av investeringsbudsjettet - overføring av ubrukte bevilgninger fra 2017	
PS 18/33	Revidering av finansreglement	

Orienteringer:

- Orientering ved ordfører og rådmann
- Besøk av styreleder Ørland Kultursenter, Randi Wenche Haugen
- Besøk av daglig leder flyselskapet AirLeap, Heine Rickardsen
- Besøk av eier Jafs Brekstad, Odd Jakob Gjøl

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
18/32	Formannskapet - Ørland kommune	28.08.2018
	Kommunestyret - Ørland kommune	

SALDERING AV INVESTERINGSBUDSJETTET - OVERFØRING AV UBRUKTE BEVILGNINGER FRA 2017

Rådmannens innstilling

1. Ubrukte bevilgninger på kr 199 742 000 fra investeringsbudsjettet for 2017 videreføres i 2018 i hht vedlegg.
2. Bruk av lån på kr 96 088 000 finansieres med ubrukte lån fra 2017.

Sakens bakgrunn og innhold

Investeringsbudsjettet skal i likhet med driftsregnskapet bevilges "årlig". Det vil si at ubrukte bevilgninger fra ett tidligere budsjettår må formelt vedtas på nytt dersom de skal kunne brukes i påfølgende budsjettår. I praksis forutsettes det at igangsatte prosjekter blir videreført i det påfølgende budsjettår. Men for prosjekter som av ulike årsaker ikke er igangsatt, så vil det være en mulighet for å vurdere disse på nytt og evt. omprioritere ubrukte bevilgninger til andre prosjekter.

Investeringsregnskapet for 2017 ble avsluttet med flere ubrukte bevilgninger, og ifm gjennomføring og finansiering av disse prosjektene legges det nå frem en samlet sak for videreføring av bevilgningene til budsjett 2018.

Administrasjonens vurdering

Ubrukte bevilgninger fra 2017 er i sin helhet foreslått videreført i 2018.

Med unntak av bygging av ny idrettshall er alle prosjektene budsjettet netto uten mva, og det forutsettes at mva-kompensasjonen brukes til å finansiere prosjektene.

For Ørland arena er mva tatt med i samlet utgift og en andel av mva-kompensasjonen er brukt til finansiering av prosjektet. Dette gjøres p.g.a at dette bygget ikke vil ha fradragsrett for hele mva-beløpet.

De ulike prosjektene som foreslås videreført fremgår av vedlegget, og bruk av lån finansieres med tidligere vedtatte låneopptak for 2017.

Vedlegg:

- 1 Ubrukte bevilgninger fra 2017

Prosjekt fra 2017 som videreføres i 2018

Prosj	Prosj (T)	Kostnad	Finansiering			
			Tilskudd	Salg	Mva	Lån
5017	vegsamband Kråkvåg-Storfo	123				123
5123	Boligutvikling Lørbern	100				100
5227	Utskifting gatelysarmaturer	652				652
5230	IKT prosjekter	261				261
5238	Arkivering og lagring av eldre arkivmaterieil	162				162
5248	Ventilasjon Opphaug skole	175				175
5249	Ventilasjon Ørlandshallen	230				230
5250	Utvidelse og renovering Borgen barnehage	176				176
5251	Idrettshall	52 118	41 460		2 594	8 064
5253	Samfunnsutviklingsprosjekter	3 919				3 919
5254	Plan- og utviklingsprosjekter	4 969				4 969
5263	Opprusting bryggekanth Sørhavna - kulturhuset	3 936				3 936
5264	Fenderverk Brekstad Kai	4 896				4 896
5265	Småhus - boligsosial plan	674				674
5266	Boenheter - boligsosial plan	2 500				2 500
5268	GPS/velferdsteknologi	425				425
5269	Utstyr og inventar barnehager	194				194
5271	Fornyelse treningskjeller ØMS	183				183
5272	Tartandekke Ørland stadion	1 500				1 500
5274	Ny barneskole	86 650	58 950			27 700
5276	Asfaltering Hovde Sør	296				296
5277	Gang og sykkelvei Hovde	920				920
5278	Ferdigstillelse Ottersbo IV	2 092				2 092
5279	Låssystem ØMS	445				445
5282	Opparbeidelse Ulsetmyran industripark	12 521				12 521
5285	Ombygging Spesialisthelsetjenesten	463				463
5289	Brekstadbukta utfylling trinn 1	2 198				2 198
5291	Futura - oppgradering	448				448
5293	Kjøp areal Utstrand boligområde	770				770
5295	Tårnet Ørland Kirke	650		650		
5296	Kleivan boligfelt - kjøp av grunn	6 750				6 750
5297	Kleivan boligfelt - planarbeid	1 000				1 000
5499	Rehabilitering kommunale bygg	403				403
8506	Seniorboliger Tyrsv. - Rådhusgata	180				180
6100	VA-anlegg	2 921				2 921
6102	Sanering private avløpsanlegg	115				115
6107	Barset felleskomm. vannv. -klausulering	1 000				1 000
6109	Barset fellekomm. vannv. - Seter pumpest	400				400
6124	Overføringsledning Ørland	2 200				2 200
6132	Tilstandsanalyse av ledningsnett	125				125
Sum		199 742	100 410	650	2 594	96 088

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
18/33	Formannskapet - Ørland kommune	28.08.2018
	Kommunestyret - Ørland kommune	

REVIDERING AV FINANSREGLEMENT

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret vedtar Finansreglementet for Ørland kommune
2. Reglementet trer i kraft fra 01.09.2018.

Sakens bakgrunn og innhold

Det vises til kommunelovens § 52 nr 1 og forskrift om kommuners finans- og gjeldsforvaltning. Det fremgår her at kommunestyret selv skal gi regler for kommunens finansforvaltning.

Kommuner skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko.

Finansreglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finans- og gjeldsforvaltning, herunder refinansieringsrisiko ved opptak av lån (f.eks obligasjons og sertifikatlån). Ved forvaltning av ledig likviditet til driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Det er presisert i lovforarbeidene at det er det enkelte kommunestyre som gjennom finansreglementet tar nærmere stilling til hva som ansees å være «**tilfredsstillende avkastning og finansiell risiko**». Dette må tilpasses den enkelte kommune basert på en vurdering av risiko og vesentlighet.

Reglementet skal omfatte forvaltningen av kommunens midler og gjeld på følgende punkter:

1. Ledig likviditet beregnet for driftsformål
 - Sikre at kommunen har midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall
 - Skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet
2. Langsiktige finansielle aktiva
 - Definere hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva
 - Sette rammer og begrensninger i forvaltningen
 - Definere risikonivå og risikospredning
 - Definere tillatte finansielle instrumenter
3. Gjeldsportefølgen og øvrige finansieringsavtaler
 - Oppnå lave lånekostnader

- Håndtering av risiko for renteendringer
 - Håndtering av refinansieringsrisiko – gjelder lån med korte løpetider som f.eks sertifikatlån og obligasjonslån.
4. Løpende rapportering til kommunestyret
 - Rapport til kst minst to ganger i året
 - Rapport til kst etter utgangen av året
 5. Rutiner for finans- og gjeldsforvaltning
 - Det skal utarbeides administrative rutiner for finans- og gjeldsforvaltning
 6. Kvalitetssikring av reglement
 - Reglementet skal vurderes av uavhengig instans før reglementet vedtas av kommunestyret.

Administrasjonens vurdering

Bjugn kommune har oppdatert sitt finansreglement i desember 2017, og ifm sammenslåing av Ørland og Bjugn kommuner fra 2020 så vil det være naturlig å starte på en harmonisering av reglementene i de to kommunene.

Den økonomiske stillingen i Ørland og Bjugn er forholdsvis lik og reglementet som legges frem er derfor identisk med det reglementet som Bjugn kommunestyre nettopp har vedtatt. Dette reglementet bygger på en mal som er utarbeidet av Norges kommunekassererforbund.

Reglementet for Ørland kommune avviker likevel på ett punkt i forhold til Bjugn kommune sitt reglement. I Bjugn kommune sitt reglement står det av ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Hvis kommunene setter et minstekrav på A-, vil mange lokalbanker ikke være en reell kandidat til å bli kommunenes hovedbankforbindelse. I Ørland kommune sitt reglement er derfor dette kravet satt til BBB+.

Forslag til nytt reglement bygger i stor grad på tidligere vedtatt reglement, og nytt reglement vil ikke medføre noen endring av praksis ifm finans- og gjeldsforvaltning.

Men det bør likevel være noen egne vurderinger som tas for Ørland kommune og disse er tatt med nedenfor:

- Kortsiktig likviditet
 - Reglementet åpner for plassering av kortsiktig likviditet også utenfor bank. Frem til nå har kortsiktig likviditet kun blitt plassert i bank og denne praksisen vil fortsette frem til at ny kommune er etablert.
 - Ørland sparebank har en kredittrating på minimum BBB+ og dette tilfredsstiller kravet til hovedbankforbindelse som er satt i reglementet.
- Langsiktig likviditet - plassering
 - Ørland kommune har pr i dag ikke noe likviditet som defineres som «(langsiktig finansielle aktiva)». All likviditet er dermed definert som kortsiktig likviditet som

skal ha høy likviditet og lav finansiell risiko. Bjugn kommune er i samme situasjon, og dette også tatt med i reglementet.

- Gjeldsportefølge
 - Risiko knyttet til gjeld gjelder risiko for refinansiering av korte lån og risiko for renteendringer.
 - Ørland kommune har pr i dag ingen sertifikatlån og vil derfor ikke ha noen refinansieringsrisiko.

Renterisiko

Ørland kommune vil ved utgangen av 2019 ha en total gjeld på ca kr 950,0 mill, og av dette utgjør ca 65,0 mill startlån som er selvfinansierende i forhold til en renteoppgang.

I reglementet skal minimum 1/3 og maksimum 2/3 av renten være fast og vektet løpetid skal være mellom 1-7 år. Vektet løpetid skal i en normalsituasjon være på mellom 3-5 år.

Vektet løpetid beregnes slik: $\text{rentesikret lån} / \text{sum lån} * \text{gjenværende løpetid på rentesikring}$.

Inngåtte kontrakter for sikring av langsiktig gjeld kan vises slik:

						2019
Prognose total gjeld						950 000
Startlån (selvfinansierende)						65 000
Gjeld fratrukket startlån						885 000
		start	stop	Gj,værende løpetid	Vektet løpetid	
Rentebytteavtaler						
Nordea 29.12.14 - 29.07.21		2012	2021	2,00	0,20	90 000
Nordea 22.08.16 - 22.08.24		2016	2024	5,00	0,51	90 000
Nordea 01.10.18 - 01.10.25		2018	2025	6,00	0,61	90 000
Nordea 02.01.18 - 02.01.26		2018	2025	6,00	0,61	90 000
sum rentebindinger					1,93	360 000
Andel rentebinding i %						40,68

Det er i dag inngått fire ulike rentebytteavtaler på til sammen kr 360,0 mill. Dvs at ca 40 % av gjelden er sikret, og dette ligger da i nedre del av handlingsrommet i reglementet.

Vektet løpetid er beregnet til like under 2 år – og dette er også i nedre del av det som reglementet legger opp til og dette tilsier at en større del av gjelden bør sikres.

På kort sikt legges det ikke opp til å inngå flere kontrakter om sikring da dette må vurderes i sammenheng med finansreglement for Nye Ørland kommune, og at det må lages en beregning for gjeld og rentesikring for den nye kommunen der eksisterende avtaler i dagens Ørland og Bjugn må hensyntas i en samlet vurdering for renterisiko.

I forbindelse med vurdering av rentesikring må også investeringer innen VAR-sektoren tas med i vurderingen, ettersom et økt rentenivå vil gi en tilsvarende økning i gebyrer og økt overføring fra VAR-sektoren til kommunen.

Kvalitetssikring av reglementet

Reglementet er kvalitetssikret av Fosen Kommunerevisjon IKS, og som har utarbeidet et notat som er vedlagt saken. Ihht revisors konklusjon tilfredsstiller reglementet kommunelovens og forskriftens krav til reglementet.

Vedlegg:

- 1 Reglement for finans- og gjeldsforvaltning Ørland kommune
- 2 Revisoruttalelse om nytt finansreglement
- 3 Gjeldende finansreglement

***Reglement
for
finans- og gjeldsforvaltning
Ørland kommune***

Vedtatt av kommunestyret x/x - 2018

REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNING

Innhold

1. Finans- og gjeldsreglementets virkeområde	3
1.1 Hensikten med reglementet.....	3
1.2 Hvem reglementet gjelder for	3
2. Hjemmel og gyldighet.....	3
2.1 Hjemmel.....	3
2.2 Gyldighet.....	3
3. Forvaltning og forvaltningstyper	3
4. Formålet med kommunens finansforvaltning	4
5. Generelle rammer og begrensninger	4
6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	5
6.1. Innskudd i bank.....	5
6.2. Andeler i rentefond (pengemarkedsfond og obligasjonsfond).....	5
6.3. Direkte eie av verdipapirer.....	5
6.4. Felles plasseringsbegrensninger.....	6
6.5. Rapportering	6
7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	7
7.1. Vedtak om opptak av lån	7
7.2. Valg av låneinstrumenter	7
7.3. Tidspunkt for låneopptak	8
7.4. Konkurrerende tilbud	8
7.5. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	8
7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak	8
7.7. Rapportering	9
8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.....	10
8.1 Formål	10
8.2 Investeringsrammer.....	10
8.3 Etske retningslinjer	10
9. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	11
9.1 Konstatning av avvik	11
9.2 Risikovurderinger	11
9.3 Kvalitetssikring	11

1. Finans- og gjeldsreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Ørland kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27.

I den grad disse virksomhetene har en egen finans- og gjeldsforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finans- og gjeldsreglement som er godkjent av kommunestyret.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635).

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med 1. september 2018. Finans- og gjeldsreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.
- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instrukser som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Ørland kommunes finansforvaltning.

3. Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finans- og gjeldsreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

4. Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre en *rimelig avkastning* samt *stabile og lave netto finansieringskostnader* for kommunens aktiviteter innenfor *definerte risikorammer*.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til en hver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltningen av disse gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud

5. Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finans- og gjeldsreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens §52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finans- og gjeldsreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Kommunen kan i sin finans- og gjeldsforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Plassering av kommunens midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 8.3. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond, obligasjonsfond med gjennomsnittlig gjenstående løpetid på under ett år og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB+ eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker med tilsvarende eller bedre kreditrating.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser, fratrasket estimerte innbetalinger, de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1. Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 6 måneder
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 5 mill kroner

6.2. Andeler i rentefond (pengemarkedsfond og obligasjonsfond)

For plassering i rentefond gjelder følgende:

- a) Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av anerkjent selskap med bred verdipapirforvaltning.
- b) Det skal kun plasseres i fond med rentefølsomhet kortere enn 12 måneder.
- c) Fondet kan kun investere i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade)
- d) Ansvarlig lån fra finans kan kun utgjøre inntil 15% av porteføljen og finansinstitusjonene skal ha en rating på minimum BBB+
- e) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- f) Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 2,5 år.

6.3. Direkte eie av verdipapirer

For direkte plassering i rentebærende papirer gjelder følgende:

- a) Det skal kun plasseres i rentebærende papirer med kortere løpetid enn 6 måneder til endelig forfall.

- b) Ingen enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB på investeringstidspunktet, eller vurdert av forvalter til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- c) Papirene kan ha inntil 20 % BIS-vekt, og kan bestå av:
 - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
 - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
 - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
 - Rentebærende papirer, i form av «senior» sertifikat – og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- d) Det kan ikke plasseres midler direkte i ansvarlige lånekapital, fondsobligasjoner, grunnfondsbevis/egenkapitalbevis, industriobligasjoner eller aksjer.
- e) Ingen enkeltplassering i rentebærende papirer kan utgjøre mer enn kr 5,0 mill. kroner
Unntatt fra denne begrensningen er plasseringer i statspapirer.

6.4. Felles plasseringsbegrensninger

- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 4 % av institusjonens forvaltningskapital
- Kommunens eierandel i et rentefond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.
- Kommunen kan ikke plassere mer enn 15 % av sin ledige likviditet og andre midler beregnet for driftsformål i ett enkelt rentefond.

6.5. Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene kan ta utgangspunkt i følgende tabell (rapporten skal uansett dekke forskriftens krav):

	31.12.201x-1		30.04.201x		31.08.201x		31.12.201x	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse								
Andelskapital i rentefond								
Fond 1								
Fond 2								
Andelskapital i obligasjonsfond								
Fond 1								
Fond 2								
Innskudd i andre banker								
Direkte eie av verdipapirer								

Samlet kortsiktig likviditet		100 %		100 %		100 %		100 %
Avkastning siden 31.12.201x-1								
Bekreftelse på at alle plasseringer i pm fond er i overensstemmelse med finans- og gjeldsreglementet								
Bekreftelse på enkelteksponering $\leq$ 4 % av forvaltningskapital								
Bekreftelse på fondseksponering $\leq$ 5 % av forvaltningskapital								
Bekreftelse på fondsplassering $\leq$ 15 % av ledige likviditet								
Løpetid enkeltpapirer under 6 mnd								
Største tidsinnskudd	NOK	mill	NOK	mill	NOK	mill	NOK	mill
Største enkeltpapirplassering	NOK	mill	NOK	mill	NOK	mill	NOK	mill

Rapporten skal i tillegg angi følgende:

- Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finans- og gjeldsreglementet.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av aktivasammensetning, verdiberegninger, avkastning og risiko i tillegg til eventuelt oppståtte avvik og markedsbetingelser sett i sammenheng med egne oppnådde betingelser.

7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak.

Rådmannen har fullmakt til å avgjøre avdragstidens lengde.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

7.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4. Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Gjeldende regler for offentlige anskaffelser skal følges. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken).

7.5. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til en hver tid være mellom 1 og 7 år.
- c) Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente (rentebindig kortere enn ett år), minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut i fra markedssituasjonen.
- d) Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i 1 til 7 års segmentet på en slik måte at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko.
- e) I en normalsituasjon og som en benchmark skal den samlede gjeldsporteføljens vektete renteløpetid være 3- 5 år.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 25 % av kommunens samlede gjeldsportefølje og ikke mer enn 25% av den samlede låneporteføljen kan ha låneforfall innenfor en rullerende 12 måneders periode
- Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

7.7. Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportere på status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret med hensyn på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene kan ta utgangspunkt i følgende tabell (men skal uansett dekke forskriftens krav):

	31.12.201x-1			30.04.201x			31.08.201x			31.12.201x		
	Mill NO K	%	Dur .	Mill NO K	%	Dur .	Mill NO K	%	Dur .	Mill NO K	%	Dur .
Lån med pt rente												
Lån med NIBOR basert rente												
Lån med fast rente												
Rentebytteavtaler :												
Avtaler med mottatte renter		-										
Avtaler med avgitte renter		+										
Finansielle leasing												
Samlet langsiktig gjeld		10 0 %			10 0 %			10 0 %			10 0 %	
Effektiv rentekostnad siden 31.12.201x-1												
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X)												

Antall løpende enkeltlån				
Største enkeltlån	NOK mill	NOK mill	NOK mill	NOK mill
Verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder				

For gjeldsforvaltningen skal det i tillegg rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) i forrige tertial
- Gjorte FRA'er og SWAP kontrakter i forrige tertial
- Refinansiering av eldre lån i forrige tertial
- Rådmannens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finans- og gjeldsreglementet.

8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

8.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Ørland kommune et godt tjenestetilbud. Det styres etter en rullerende investeringshorisont på 5 år, samtidig som en søker en rimelig årlig bokført avkastning.

8.2 Investeringsrammer

Ørland kommune har **ikke** rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva. Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette finans- og gjeldsreglement bli oppjustert med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrete finans- og gjeldsreglement vil bli vedtatt av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

8.3 Etske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Ørland kommunes etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Ørland kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finans- og gjeldsforvaltning. Det er Ørland kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finans- og gjeldsreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal rapporteres til kommunestyret ved neste ordinære finansrapportering sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

9.2 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng,
 - En "netto" gjeldsbetraktning som viser kommunens regnskapsmessige renterisiko angitt i NOK ved en 1 %-andel generell endring i rentekurven.

9.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finans- og gjeldsreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finans- og gjeldsforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finans- og gjeldsreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finans- og gjeldsreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Til kommunestyret i Ørland kommune

UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTAELSE OM REGLEMENT FOR KOMMUNENS FINANS- OG GJELDSFORVALTNING

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet, i forbindelse med Ørland kommunes reviderte reglement for finans- og gjeldsforvaltningen, mottatt 20.08.2018.

Ørland kommunes ansvar for finans- og gjeldsforvaltningsreglementet

Kommunestyret er ansvarlig for at finans- og gjeldsforvaltningen er underlagt reglement fastsatt i samsvar med kommuneloven § 52 og forskrift av 9. juni 2009 om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for NKRFs medlemmer, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1) har Fosen kommunerevisjon IKS et omfattende kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Vår oppgave

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om reglement for finans- og gjeldsforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med sikkerhet i samsvar med den internasjonale standarden for attestasjonsoppdrag – ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører dette oppdraget for å oppnå betryggende sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved kommunens regler for finans- og gjeldsforvaltningen.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet i henhold til ISAE 3000, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at reglementet er i tråd med kommuneloven og forskrift om finans- og gjeldsforvaltning. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Gjennomføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet på dette området, innebærer også:

1. Med utgangspunkt i kommuneloven § 52 nr. 3, kontroll av at lovens bestemmelser er innarbeidet i kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltningen, herunder at reglementet:
 - gjør det mulig for kommunen å oppnå en tilfredsstillende avkastning gjennom forvaltningen
 - ikke tillater en forvaltning som medfører vesentlig finansiell risiko for kommunen
 - har bestemmelser om at forvaltningen må ta hensyn til at kommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

2. Med utgangspunkt i § 4 første ledd i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning, kontroll av at reglementets innhold tilfredsstiller forskriftens krav, herunder at det omfatter forvaltningen av:
 - ledig likviditet
 - langsiktige finansielle aktiva
 - gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler
3. Med utgangspunkt i § 4 annet ledd i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning, kontroll av at reglementet minst angir
 - formålet med forvaltningen
 - hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva
 - rammer og begrensninger for forvaltningen av de ulike forvaltningstyper
 - tidspunkt for og innhold i statusrapporteringen
 - håndtering av avvik fra finansreglementet
4. Med utgangspunkt i § 3 i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning, kontroll av at rammene for finans- og gjeldsforvaltningen er tilfredsstillende ivaretatt i reglementet.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Vi mener at det fremlagte reglementet for finans- og gjeldsforvaltningen tilfredsstiller kommunelovens og forskriftens krav.

Presiseringer;

Uten at det har betydning for konklusjonen i avsnittet over, vil vi gjøre kommunestyret oppmerksom på følgende forhold:

Departementet har ikke funnet det hensiktsmessig å konkretisere hva som er vesentlig finansiell risiko. Det betyr at kommunestyret selv må fastsette hvor stor risiko kommunen er villig til å påta seg.

Rutiner ihht forskrift om kommuners og fylkeskommunes finansforvaltning § 8 er ikke lagt fram og følgelig ikke vurdert i denne uttalelsen.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet ovenfor og til kommunens informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Rissa, 21.08.2018

Monica Larsen Torvik

Oppdragsansvarlig revisor/revisjonssjef

Reglement for finansforvaltning

Ørland kommune

Vedtatt av kommunestyret 17.06 2010

REGLEMENT FOR FINANSFORVALTNING

Innhold

1. Finansreglementets virkeområde	3
1.1 Hensikten med reglementet	3
1.2 Hvem reglementet gjelder for	3
2. Hjemmel og gyldighet	3
2.1 Hjemmel	3
2.2 Gyldighet	3
3. Forvaltning og forvaltningstyper	4
4. Formålet med kommunens finansforvaltning	4
5. Generelle rammer og begrensninger	4
6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	5
6.1. Innskudd i bank	6
6.2. Andeler i rentefond (pengemarkedsfond og/eller obligasjonsfond)	6
6.3. Direkte eie av verdipapirer	6
6.4. Felles plasseringsbegrensninger	6
6.5. Rapportering	6
7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	8
7.1. Vedtak om opptak av lån	8
7.2. Valg av låneinstrumenter	8
7.3. Tidspunkt for låneopptak	8
7.4. Konkurrerende tilbud	8
7.5. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	9
7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak	9
7.7. Rapportering	10
8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	11
8.1 Formål	11
8.2 Investeringsrammer	11
8.3 Etske retningslinjer	11
9. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	12
9.1 Konstatning av avvik	12
9.2 Risikovurderinger	12
9.3 Kvalitetssikring	12

1. Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/ instruksjer / rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Ørland kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27.

I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52
- Ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635).

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med 1. juli 2010. Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.
- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjer som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Ørland kommunes finansforvaltning.

3. Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

4. Formålet med kommunens finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til en hver tid har likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltningen av disse gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

5. Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens §52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig

måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.

- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Kommunen kan i sin finansforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Plassering av Ørland kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 8.3. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre spare- eller forretningsbanker med forvaltningskapital som overstiger NOK 1 mrd.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser, fratrullet estimerte

innbetalinger, de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1. Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 5 mill.

6.2. Andeler i rentefond, pengemarkedsfond og/eller obligasjonsfond

For plassering i rentefond gjelder følgende:

- a) Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning og som inngår som en del av anerkjent institusjon/finanskonsern.
- b) Det skal kun plasseres i fond med rentefølsomhet $< 0,5$.
- c) Ingen av fondets enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB- ("investment grade"), eller de skal være vurdert av forvalter til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- d) Det kan ikke plasseres midler i pengemarkedsfond som inneholder ansvarlige lån eller fondsobligasjoner.
- e) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- f) Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1,5 år.

6.3. Direkte eie av verdipapirer

Tillates ikke. All plassering skal gjøres i form av innskudd i fond.

6.4. Felles plasseringsbegrensninger

- Kommunens samlede innskudd i bank/kreditteinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital
- Kommunens eierandel i et rentefond skal ikke overstige 5% av fondets forvaltningskapital.
- Kommunen kan ikke plassere mer enn 25 % av sin ledige likviditet og andre midler beregnet for driftsformål i ett enkelt rentefond.

6.5. Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal ta utgangspunkt i følgende tabell:

	31.12.201x-1		30.04.201x		31.08.201x		31.12.201x	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse								
Andelskapital i rentefond								
Fond 1								
Fond 2								
?								
Innskudd i andre banker								
Direkte eie av verdipapirer								
Samlet kortsiktig likviditet		100 %		100 %		100 %		100 %
Avkastning siden 31.12.201x-1			?		?		?	
Avkastning benchmark (ST1X)			?		?		?	
Bekreftelse på enkelteksponering • 2 % av forvaltningskapital								
Bekreftelse på fondseksponering • 5 % av forvaltningskapital								
Bekreftelse på fondsplassering • 25 % av ledige likviditet								
Største tidsinnskudd	NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill	

Rapporten skal i tillegg angi følgende:

- Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Nedbetalingstid

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

7.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold. Utsatte låneopptak skal fremgå av tertialrapportering og årsrapportering til kommunestyret.

7.4. Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks startlån i Husbanken).

7.5. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til en hver tid være mellom 1 og 7 år.
- c) Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente (rentebindig kortere enn ett år), minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut i fra markedssituasjonen.
- d) Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i 1 til 10 års segmentet på en slik måte at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko.
- e) I en normalsituasjon og som en benchmark skal den samlede gjeldsporteføljens vektete renteløpetid være 3 år.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP).

Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter. Ved inngåelse av kontrakt skal det innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle motparter.

7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Antall lån skal ikke være lavere enn 5 og et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 40 % av kommunens samlede gjeldsportefølje
- c) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere lånegivere.

7.7. Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportere på status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret med hensyn på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal ta utgangspunkt i følgende tabell:

	31.12.201x-1			30.04.201x			31.08.201x			31.12.201x		
	Mill NOK	%	Dur.	Mill NOK	%	Dur.	Mill NOK	%	Dur.	Mill NOK	%	Dur.
Lån med pt rente												
Lån med NIBOR basert rente												
Lån med fast rente												
Rentebytteavtaler:												
Avtaler med mottatte renter		-										
Avtaler med avgitte renter		+										
Finansielle leasing												
Samlet langsiktig gjeld		100 %			100 %			100 %			100 %	
Effektiv rentekostnad siden 31.12.201x-1				?			?			?		
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X)				?			?			?		
Antall løpende enkeltlån												
Største enkeltlån	NOK ? mill			NOK ? mill			NOK ? mill			NOK ? mill		

For gjeldsforvaltningen skal det i tillegg rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) i forrige tertial
- Inngåtte FRA´er og SWAP kontrakter i forrige kvartal
- Refinansiering av eldre lån i forrige tertial
- Rådmannens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

8.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Ørland kommune et godt tjenestetilbud. Det styres etter en rullerende investeringshorisont på 4 år, samtidig som en søker en rimelig årlig bokført avkastning.

8.2 Investeringsrammer

Ørland kommune har ikke rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette finansreglement bli oppjustert med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrete finansreglement skal vedtas av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

8.3 Etske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Ørland kommunes etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Ørland kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finansforvaltning. Det er Ørland kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal rapporteres til kommunestyret ved neste ordinære finansrapportering sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

9.2 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng,
 - § En "netto" gjeldsbetraktning som viser kommunens regnskapsmessige renterisiko angitt i NOK ved en 1 %-andel generell endring i rentekurven.

9.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.